

Ἀνάβασις ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc. Σήμερον δὲν θεωρεῖται πλέον ὡς μέγα κατόρθωμα ἢ ἐπὶ τῶν Ἀλπεων ἀνάβασις, ἀφ' οὗτου μάλιστα καὶ κυρία, ἐξηκουσμένη εἰς τὴν ἐπὶ ὑψηλῶν ὁρέων ἀναρρίχῃσιν, ἐξετέλεσαν πολλάκις τὸ κατόρθωμα τοῦτο. Ὀλιγώτερον γνωστὸν εἶνε, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατωρθώθη ἡ ἀνάβασις ἐπὶ τοῦ ὑψίστου ὄρους τῆς Εὐρώπης, ὅπως ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ γίνωσιν ἀκριβέστεραι παρατηρήσεις τοῦ ἡλίου. Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐκείνου, εἰς ὕψος 15,000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῶν θαλασσῶν, ὁ παρατηρητής δὲν εὐρίσκειται σημαντικῶς πλησιέστερον τοῦ ἡλίου ἢ ὁ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἰσάμενος παρατηρητής, διότι τὸ ὕψος ἐκεῖνο εἶνε μὴδὲν παραβαλλόμενον πρὸς τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἡλίου ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνερχομένην εἰς τοῖς ἑκατομύρια μιλίω. Ἀλλὰ καὶ ὁ Γάλλος ἀστερονόμος Janssen, ὅστις ἐξετέλεσε τὴν περὶ τῆς ὁ λόγος ἀνάβασιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc, δὲν ἤθελε νὰ εὐρεθῇ ἐκεῖ πλησιέστερον πρὸς τὸν ἥλιον, ἀλλ' ἐπεθύμει μόνον νὰ ἴδῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου εὐκρινέστερον καὶ καθαρώτερον τοῦ συνήθους καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἂν καὶ ἐντεῦθεν διεκρίνοντο ἐπ' αὐτοῦ σημεῖα τινα ἅπερ εἶχε πρότερον παρατηρήσῃ ἐκ Παρισιῶν. Τὰ σημεῖα ταῦτα εἶναι ὀλίγα μέλανες γραμμαὶ, περὶ ποῦ ὡς λεπτὰ νήματα φαίνονται ἐκ τῶν χαμηλοτέρων μερῶν τῆς γῆς. Αἱ γραμμαὶ αὗται φαίνονται πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἡλίου ὅταν παρατηρῇ τις αὐτὸν διὰ τινος φασματοσκοπίου, εἶνε δὲ ἀποδεδειγμένον ὅτι προκαλοῦνται πάντοτε ἐκ τῆς παρουσίας ὀξυγόνου. Πανταχοῦ λοιπὸν, ὅπου γίνονται ὁραταὶ διὰ τοῦ φασματοσκοπίου αἱ μέλανες ἐκεῖναι γραμμαὶ, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὑπάρχει ὀξυγόνο. Διευθύνοντες τὸ φασματοσκοπίον πρὸς τὸν ἥλιον, εὐρίσκομεν τὰς γραμμαὶς ἐκεῖνας· ἄρα κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ παρατηροῦ διεύθυνσιν πρὸς τὸν ἥλιον ὑπάρχει ὀξυγόνο. Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀτμοσφαίρᾳ τὸ ἀέριον τοῦτο εἶνε ὡς γνωστὸν ἐν τῶν κυρίων αὐτῆς συστατικῶν· ἀλλ' ὑπάρχει ἄραγε ὀξυγόνο καὶ ἐν τῇ ἡλίῳ; Ἡ παρουσία τῶν μελαίνων ἐκείνων γραμμῶν δὲν εἶνε ἐπαρκὴς ἀπόδειξις τῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου ὑπάρξεως τοῦ αἰρίου τοῦτου, διότι δύνανται κάλλιστα νὰ προκαλῶνται καὶ ἐκ μόνῃς τῆς μετὰ τοῦ παρατηρητοῦ καὶ τοῦ ἡλίου ὑπαρχούσης γῆϊνης ἀτμοσφαίρας. Περὶ τοῦτου λοιπὸν ἐπιθυμῶν νὰ βεβαιωθῇ ὁ Γάλλος ἀστερονόμος Janssen ἐπεχείρησε τὴν δυσχερῆ ἐκείνην ἀνάβασιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc, ὁρῶς σκεπτόμενος ὅτι, ἂν τὸ ὀξυγόνο εὐρίσκειται μόνον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀτμοσφαίρᾳ, αἱ γραμμαὶ ἐκεῖναι θὰ φαίνονται τοσοῦτ' ἀσθενέστεραι ὅσα ὑψηλότερον ἀναβαίνει ὁ παρατηρητής ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, διότι τότε καὶ ἡ ὑπεράνω αὐτοῦ ἀτμοσφαῖρα θὰ εἶναι ἀραιότερα καὶ ὀλιγωτέρα. Ἐνῷ ἂν τὸ ὀξυγόνο εὐρίσκηται καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ἡ ἐξασθένεισι τῶν μελαίνων γραμμῶν θὰ εἶνε ἐλαχίστη ἢ οὐδεμία, ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους.

Μὲ τὸν σκοπὸν νὰ λάβῃ πληρεστάτην περὶ τοῦτου βεβαιότητα καὶ νὰ λύσῃ τοιοῦτοτρόπως ἐν τῶν σπουδαιοτάτων τῆς ἐπιστήμης ζητημάτων, ὁ Janssen ἐξεκίνησε τῇ 17 ἀυγούστου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀπὸ τοῦ Chamouni πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Montblanc, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ εἰκοσι καὶ δύο ὁδηγοὺς καὶ φορεῖς, πρὸς μετακόμισιν τῶν ἐπιστημονικῶν συσκευῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων. Ἡ ἐπιστημονικὴ αὕτη ἐκστρατεία ἐπέπρωτο νὰ παλαίσῃ πρὸς τὰς μεγίστας δυσχερείας· ἐφαίνετο ὥσαντι αὕτη ἡ φύσις εἶχεν ἀποφασίσῃ ν' ἀντιστῇ μὲ ὅλας τῆς τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μεγάλου μυστηρίου τοῦ ἡλίου συνστάσεως. Καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ὁδηγῶν, οἵτινες μετέρχονται ὡς ἐπιτήδευμα τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους, ἑπτὰ ἐγκατέλιπον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρόμου τὸν ἀτρόμητον ἐρευνητὴν καὶ ἐπέστρεψαν κάτω. Ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἀπεθαρρόνθη ἐκ τοῦτου ἀλλ' ἐξηκολούθησε μετὰ τῶν λοιπῶν τὴν κινδυνωδεστάτην πορείαν του καὶ ἐπὶ τέλους ἀνέβη ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ὅπου ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ εὐρῇ τὸν οὐρανὸν ἔντελως καθαρὸν καὶ διαυγῆ. «Ὁ καιρὸς», οὕτω

περιγράφει εἰς τὴν ἐν Παρισίῳ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc διαμὸνῃν του, «ἦτο θαυμασίως φραῖος, ἡ ἀτμόσφαιρα τοσοῦτον καθαρὰ, ὥστε τὸ βλέμμα μου καθιχνεῖτο μέχρι τῶν μυθῶν τῶν ἐσχάτων κοιλάδων. Μόνον ὁ ἀπώτατος ὁρίζων ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἐλαφρᾶς ὁμίχλης. Ὑπὸ τὰ βλέμματά μου ἐξετείνοντο ὁλόκληρος ἡ μεσημβρινὴ Γαλλία, ἡ βόρειος Ἰταλία, τὰ Ἀπέννινα, ἡ Ἑλβετία καὶ ὅλη ἡ πληθὺς τῶν ὁρέων καὶ τῶν παγετῶν τῆς. Αὐτοὶ οἱ λόφοι, αὐταὶ αἱ κοιλάδες, αἱ πεδιάδες, αἱ πόλεις, κυανὰ χρώματα περιβεβλημένα ἔνεκα τοῦ ὑπερμεγέθους πάχους τῆς ἀτμοσφαίρας, ἦτις μὲ ἐχώριζεν ἀπ' αὐτῶν, ἐνεποιοῦν μοι θαυμασιωτάτην ἐντύπωσιν, καὶ μοι ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπον ἄλλον τινὰ κόσμον, ζῶντα εἰς τὸν πυθμὲν ἀπείρου τινὸς ὤκεανου μὲ οὐρανόχροα βδάτα. Ἐνόμιζον σχεδὸν ὅτι ἤκουον τὸν θόρυβον καὶ τὴν ἀνησυχίαν, ἦτις ἠγεῖρετο ἐκ τοῦ κόσμου ἐκείνου καὶ ἤρχετο νὰ ἀπληχίσῃ παρὰ τοὺς πόδας μου. Ὅταν δὲ ἀσούρων τὸ βλέμμα ἀπὸ τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων σχημάτων καὶ χρωμάτων ἐστρεφον αὐτὸ εἰς τὰ περιβάλλοντά με ἀντικείμενα, ἔμενον ἐνεὸς ἐκ τῆς ἀπεριγράπτου ἀντιθέσεως τῶν δύο τούτων κόσμων. Πέριξ ἡμῶν παντελὴς ἐρημία καὶ ἀπονέκρωσις τῆς φύσεως, ὁλόκληρος κόσμος παγετῶν, διεργῶντων βράχων, χιονοσκεπῶν ἐρήμων, καταλειφθέντων τειχεμάτων, καὶ πανταχοῦ νεκρικὴ σιγή. Ταῦτα βλέπων ἐφάνταζόμην ὅτι εὐρίσκομαι ἐνῶπιον μιᾶς ἐκ τῶν σκηνῶν ἐκείνων τῆς μελλούσης ἀπονέκρωσεως τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ὅταν διηλαθῇ ἡ γῆ θὰ εἶνε γηραιά, τὸ ψυχρὸν θὰ σβέσῃ πᾶσαν ζωὴν καὶ ἐπὶ τῆς παγωμένης ἐπιφανείας θὰ ἐπικρατῇ ἡ παχέια σιγὴ τοῦ θανάτου. Αἱ ἐντυπώσεις, ἃς μοι διήγειρεν ἡ ἀληθινότης ἐκείνη εἰκῶν, ἦσαν ἀνεξάντητοι, ἀλλ' ἐγὼ ἀπέσπασα ἑμαυτὸν διὰ τῆς βίας ἀπὸ τῆς γοητείας τῶν καὶ ἤρχισα τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις μου.» Αἱ παρατηρήσεις αὗται τοῦ Γάλλου ἀστερονόμου ἦσαν ἔνεκα τοῦ ἐκεῖ ἐπικρατοῦντος ὑπερφυοῦς ψυχρὸς ἐκτάκτως δυσχερεῖς καὶ ἐπίστονοι, οὐχ ἦσαν ὅπως ἐπέτρυον. Δι' αὐτῶν ἀπεδείχθη ὅτι ὅσα ὑψηλότερον ἀναβαίνει ὁ παρατηρητής ἀπὸ τοῦ χαμηλοῦ ἐδάφους, τοσοῦτ' ἀσθενέστερα φαίνονται αἱ μέλαναι ἐκεῖναι γραμμαὶ αἱ μαρτυροῦσαι τὴν ὑπαρξίν ὀξυγόνου· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ Montblanc αἱ γραμμαὶ αὗται ἦσαν παντελῶς ἀφανεῖς. Ἐκ τούτων λοιπῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ ἡλίου, ἐν τῇ λαμπρότητι καὶ φλογερῇ περιβολῇ αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει τὸ ὀξυγόνο ἀέριον. Τὸ στοιχεῖον λοιπὸν τοῦτο, ὅπερ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς γῆς ἔχει τοσαύτην σπουδαιότητα διὰ τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων, ἐλλεῖπει ἐν τῇ ἡλίῳ. Ἐκεῖ ἀπ' ἐναντίας εἶνε τὸ ὑδρογόνον ἐν καταστάσει διαπύρου αἰρίου τὸ κυριώτατον σῶμα, τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἐξωτερικῇ περιβολῇ τοῦ ἡλίου. Ὅσα λοιπὸν παρατηροῦμεν ἐπὶ τοῦ ἡλίου, τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης αὐτοῦ, δὲν εἶναι φαινόμενα καύσεως, ἀλλ' ἀπλῶς φαινόμενα πυρακτώσεως, τηλικαύτης θερμοκρασίας τῶν αἰρίων, πρὸς ἣν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον νὰ παραβληθῶσι δύνανται οἱ ὑψίστοι βαθμοὶ τῆς θερμότητος, ἣν δυνάμεθα διὰ τεχνητῶν μέσων νὰ παραγάγωμεν ἐπὶ τῆς γῆς.

Α.

Ὁ Κάρολος Ράινκεκε, ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας τῶν περιφημῶν συναυλιῶν τοῦ Gewandhaus (τοῦ ἀρχαίου φιδείου) καὶ καθηγητῆς τῆς Βασ. μουσικῆς Σχολῆς (Conservatorium) τῆς Λειψίας, ἐπεράτωσεν ἄρτι τὴν μελοποίησιν ἐνὸς τριπράκτου κωμικοῦ μελοδράματος «Ὁ διοικητὴς τῶν Tours», ὅπερ προσεχῶς μέλλει νὰ παρασταθῇ κατὰ πρῶτην φορὰν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Λειψίας.

Κατὰ τὰς ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ ἀγορᾷ (Forum) γινομένης ἀνασκαφῆς ἀνευρέθη ἐσχάτως μαρμαρινὴ πλάξ φέρουσα ἐν καλῇ εἰσέτι καταστάσει διατηρούμενον τὸ σχέδιον τῆς ἀρχαίας Ρώμης. Δυστυχῶς ἐλλεῖπει ἐκ τῆς πλάκας ταύτης ἐν τεράχιον, τὸ ὅποιον ὅμως ἐλλίπεται ὅτι θὰ ἀνευρεθῇ.